

156576

МОЛОДНЯК

2

ЛЮТІЙ 1931

М О Л О Д Н Я К

50

V.N. Karazin Kharkiv National University

01119022

2

d f 2 d 3

ПРИЙМАЄТЬСЯ на 1931 рік
ПЕРЕДПЛАТУ

КОМСОМОЛЬСЬКІ ТА ЛІТЕРАТУРНІ ОРГАНІЗАЦІЇ,
КУЛЬТОСВІТНІ УСТАНОВИ, КЛЮБИ, ВУЗ'и, ШКОЛИ,
ЧИТАЛЬНІ, ВСІ ПОВИННІ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ

„МОЛОДНЯК“

літературно-мистецький та громадсько-політичний ілюстрований журнал-
місячник, орган ЦК ЛКСМУ

РІК ВИДАННЯ П'ЯТИЙ
ОСНОВНІ РОЗДІЛИ ЖУРНАЛУ:

- Літературно-художній (оповідання, романи, повісті, п'єси, нариси, етюди, переклади з новин чужої літератури, поезії).
- Літературно-критичний (статті, розвідки, літературні портрети).
- Суспільно-політичний (статті, нариси, огляди).
- Театр, кіно, образотворче мистецтво.
- Побут (статті, нариси, листи з периферії).
- Хроніка літературно-мистецька (закордонна, столична, провінційна).
- Серед книжок та журналів.

„МОЛОДНЯК“ виходить щомісяця (1—15 числа)
на 7—9 друкованих аркушів (112—144 стор.)

„МОЛОДНЯК“ продається у всіх залізничних кіосках
Контрагентства Друку на Україн

На 1 рік	4 крб. — коп.
На 6 міс.	2 крб. — коп.
На 3 міс.	1 крб. 10 коп.
На 1 міс.	— крб. 40 коп.

Ціна окремого № (в роздрібному продажі)—50 коп.

„МОЛОДНЯК“ разом з щоденною газетою „КОМСОМОЛЕЦЬ УКРАЇНИ“—
80 копійок на місяць (пільгова ціна).

ПЕРЕДПЛАТУ НА „МОЛОДНЯК“ РАЗОМ З „КОМСО-
МОЛЬЦЕМ УКРАЇНИ“ МОЖНА ЗДАВАТИ ДО ВСІХ
ОКРУГОВИХ ФІЛІИ ВИДАВНИЦТВА „КОМУНІСТ“

АДРЕСА: м. ХАРКІВ, ПУШКІНЬСЬКА, 24,
В-во „РАДЯНСЬКЕ СЕЛО“, журнал „МОЛОДНЯК“

ДО ВІДОМА АВТОРІВ:

1. На рукописові обов'язково ставити прізвище ім'я й по-батькові автора і точну адресу.
2. Рукописи до редакції треба надсилати чисто переписані од руки або на машинці на одному боці аркуша.
3. В рецензіях на книжки, крім назви й автора, треба зазначати видавництво, рік видання, тираж, кількість сторінок і ціну.
4. Неприйняті рукописи, менші як на половину друкованого аркуша, а також рукописи, що ухвалені до друку—редакція не повертає.

12 6576

МОЛОДНЯК

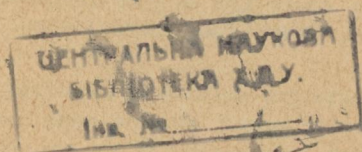
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ
ТА ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ
ІЛЮСТРОВАННИЙ ЖУРНАЛ-МІСЯЧНИК

О Р Г А Н Ц К Л К С М У

ЗА РЕДАКЦІЄЮ

О. ВОРОБІНА, КАРПЕКА, О. КОРНІЙ-
ЧУКА, ДАВ. КОПИЦІ, Л. ПЕРВОМАЙ-
СЬКОГО, К. ТУРГАНА, М. ЦИМБАЛА

2
—
(50)

ЛЮТИЙ

1931

ХАРКІВ

55 608

Бібліографічний опис цього
видаючого в «Літопису
Українського Друку» «Карт-
поштову реєстрів» та по-
казувачка Українських
Книжкових Палат

О. БОЙЧЕНКО

НА ФРОНТАХ П'ЯТИРІЧКИ

(Прикінцеве слово на VIII з'їзді комсомолу України)

Я не маю ніякої можливості відповісти на всі запитання, подані на мою доповідь, бо їх кілька сотень, але намагатимусь у прикінцевому слові відповісти на запитання, порушені в нотатках.

Тут виступав один товариш, якщо не помиляюсь з Донбасу, про те, що час припинити балачки, що донбасівський комсомол, мовляв, не повернувся лицем до завдань виробництва, що в зв'язку з тим, донбасівський комсомол має багато досягнень, йому в цьому питанні треба дати таку ж оцінку, як і цілому комсомолу України.

Я вважаю, що така вимога неправильна. Донбас не дає країні вугілья стільки, скільки треба, останнього часу давав, приблизно, тільки 118 тис. тонн на добу, у Донбасі колосальний прорив. За таких умов роботу донбасівського комсомолу не можна визначити за задовільну.

Друге питання — ми повинні битися за підвищення якості своєї роботи. Якщо ми ставимо перед промисловістю завдання зменшення собівартості, підвищення продукційності праці, боротьбу за якісні показники, то в перекладі на спілку мову кожного комсомольця, це означає посилити на ділі, на практиці боротьбу за генеральну лінію партії, домагаючись максимальних ефектів у наслідок здійснення її.

Третє питання — про електропромисловість. Треба зробити рішучий поворот комсомолу лицем до електрифікації, виходячи з того, що ми не зможемо без розв'язання проблеми електрифікації наздогнати та випередити капіталістичні країни і цьому допоможе шефство комсомолу над електрифікацією.

Я хочу зупинитися на питанні про кадри. Я на ньому не зупинявся б, маючи на увазі спеціальну доповідь тов. Воробіна, але виступ тов. Виросткова примушує мене зупинитися на цьому питанні. Тов. Виростков заявив, що ми тепер маємо такий стан, коли перша-ліпша профспілка в перший ліпший час може сказати певно, як стоїть справа з готуванням кваліфікованих кадрів. З президії, як ви чули, подали репліку: «не зовсім» і тут дійсно такий стан справи — «не зовсім». Якщо навести низку матеріалів з оцінкою роботи всіх ВУК'ів профспілок, ви побачите, що вся їхня робота над готуванням робітничих кадрів будується на передбаченнях у кращому разі, а то просто самопливом, випадковим розв'язанням питань про робітничі кадри.

Ні один з ВУК'ів не знайомий із пляном підготовки робітничих кадрів своїх підприємств. Чомусь вони знають тільки трест, а не завод. Тому то й не знає ніхто з ВУК'ів, що ми їх обслідуємо, чи обговорював завод п'ятирічку кадрів і плян готування на робітничих зборах.

На розмовах із керівниками відділів кадрів ВУК'ів — гірників, будівельників, металістів, зв'язку, ВРЗА, комунальників, деревообробників, шкірників, залізничників та інш. вони знизують плечима.

Те саме й з школами ФЗУ та Шумпами. Взагалі про Шумпи ВУК'и мають мало уяви і ніколи ніхто з них не перевіряв, чи відповідають вони за своєю роботою та станом настановленням, що їх дала ВРНГ СРСР.

Масова профтехосвіта, пересувка робітників на підприємства відбувається неплясно, самопливом майже без керівництва й участі ВУК'ів. Абсолютно в усіх ВУК'ах (крім деревообробників) — немає обліку цієї роботи.

Підготування майстрів і висококваліфікованої робітної сили, ВУК'и недооцінили.

Мені здається, що така практика ВУК'ів пояснюється тим, що в керівництві профспілок взагалі коріниться ідеологія, що спочатку треба збудувати наші велетні, а потім школи ФЗУ. З ними, мовляв, можна зачекати.

А нам здається буде вірніше, якщо, будуючи заводи, одночасно подумати, хто й як на цих заводах працюватиме.

І нас надто дивує позиція самого ВУРПС'у в оцінці такої практики роботи.

«Президія ВУРПС вважає, що все це є наслідком неусвідомлення від керівництва ВУК'ів та низових ланок всієї господарчо-політичної ваги правильного, вчасного, чіткого розв'язання питань кадрів та неухважного ставлення їх до роботи своїх апаратів і керівників секторів та груп кадрів».

Президія ВУРПС вважає, що в сучасний момент такий стан із керівництвом профспілок у питанні підготовки й розподілу кадрів призведе до затримки зростання нашого господарчого будівництва та сприятиме опортуністичним елементам у їхній боротьбі проти генеральної лінії партії».

Ці постанови президія ВУРПС'у прийняли після того, як було констатовано, що ми маємо майже по всій Україні і насамперед у вирішальних ВУК'ах майже цілковиту бездіяльність щодо боротьби за утворення наших кваліфікованих кадрів для промисловості й сільського господарства.

Тому мені здається, що здійснюючи найчесніше співробітництво на основі лінії партії, ми повинні дійти того, щоб ці дві масові організації — профспілка й комсомол, разом краще працювали коло запровадження генеральної лінії партії, не відмовляючись від взаємної критики й самокритики.

Мені здається, надзвичайно рано, тов. Виростков, після постанов, що їх ухвалено три тижні тому, давати атестацію ВУК'ам у тім, що вся справа гаразд.

Далі питання, на якому я хочу зупинити вашу увагу, це питання про стан керівного активу. Даючи загальну оцінку стану й роботи активу, я мушу заявити, що всупереч наклепам на наш актив про його «кризу» тощо наша спілка під проводом партії, маючи керівний склад активу, привела сімсоттисячну армію до VIII з'їзду з величезними досягненнями в боротьбі за генеральну лінію партії.

Ми маємо поліпшення складу керівних органів щодо його соціального складу, правильності політичної лінії, забезпечення мобілізації мас, ідейно-політичного зростання його, зв'язку з масами тощо.

Але поміж активу ми маємо також негативні явища, які треба неодмінно усунути. Ми маємо наявність фактів верхоглядства, «всезнайства». Факти алілуйщини, закляття і себе, і всіх про вірність генеральної лінії, тощо, а коли колупнеш питання, подивившись практичну роботу — опортунізм на практиці.

Ми маємо й такі крайності: або людина «чистий політик», його справа, мовляв, політика, давати настановлення своєму апаратові, організації, а

щодо організації цієї політики—це його не обходить, або як звикли висловлюватись: «він добрий організатор», він уміє добре практично організувати людей і справи, а щодо політики, то—є інші «політики».

Це дві крайності, з якими треба боротися. Нам потрібні такі люди згори до низу, які знають, уміють ставити питання не тільки політично, але й вміють організувати цю політику для її реалізації.

Нам непотрібні активісти, що вміють писати тези, довжелезні, як Дніпро, і сухі, як пустеля. Нам потрібний активіст із революційною діловитістю. Із діловим політичним розмахом. Нам потрібний активіст, органічно зв'язаний із масами, що вміє вести маси в бій за генеральну лінію партії.

Дозвольте тепер перейти до ще одного викривлення лінії партії у питанні нацполітики. Тут виступав тов. Ізгур. Мені здається, що тов. Ізгур в основному поставив питання правильно і цим чимало полегшив моє завдання рішуче розкритикувати його.

Якщо після його сьогоднішнього виступу я мушу менше критикувати тов. Ізгура персонально, то повинен більше розкритикувати ті напрями, суттю шкідливі теорії, що є в есперантському русі, у тім числі й теорії тов. Ізгура.

Вони полягають у тім, що люди замість серйозної роботи над запровадженням нацполітики партії у справі будівництва пролетарської культури, національної формою та соціалістичної змістом, визнали для себе—«навіщо працювати над цим, у нас є мова есперанто, ми її вважаємо за мову міжнародню, що довела свою цілковиту придатність для наукових, літературних цілей і взагалі міжнароднього зв'язку, що легкістю, логічністю і лінгвістичними особливостями приступніша, зрозуміліша письменникам, ніж будь-яка мова, тому «есперанто»—в маси робітників і молоді. Геть на бік завдання національно-культурного будівництва. Адже це, мовляв, ознака національної обмеженості».

От, товариші, ще зразок зовнішньо «лівий», ура-інтернаціональний, а справді реакційний. Такий світогляд ряду наших есперантистів таїть у собі:

а) Нерозуміння національної політики партії.

б) Нерозуміння зв'язку, взаємодії між завданнями побудови культури, національної формою, соціалістичної змістом, і завданням утворення інтернаціональної культури світового пролетаріату.

Нерозуміння того, що тільки через високий розвиток культури національної формою, соціалістичної змістом, світовий пролетаріат побудує загальну інтернаціональну культуру.

в) Нерозуміння того, що питання культури мови буде розв'язано «тільки в світовому масштабі і те, коли соціалізм ввійде в побут», а звідси бажання вже тепер зробити есперанто за цю майбутню мову;

г) Така позиція—«лівацька», але вона й відбиває поривання «русо-тяпів». Вона означає забігання наперед, відрив од мас, а значить, явний провал, дискредитацію, підрив авторитету лінії партії.

На це хворіють не тільки рядові есперантисти, але й їхні керівники, у тім числі «вчорашній» Ізгур.

Мені здається, буде правильно, якщо наш VIII з'їзд ЛКСМУ, в ім'я справжніх інтересів світового пролетаріату й світової революції скаже:

1. Не подавайте робітникам всесвіту наперед виштампованої мови, хай світовий пролетаріат її сам утворить.

2. Усуньте протиставлення завдань есперанто завданням національно-культурного будівництва.

3. Давайте використаємо всі методи й засоби, що їх має світовий пролетаріат, у тім числі й есперанто, щоб посилити інтернаціональні зв'язки. Не робіть есперанто за самоціль чи головну умову на шляху до здійснення цих зв'язків.

4. Давайте есперанто поставимо на службу національно-культурному будівництву.

Далі я хочу зупинитись на питанні про криве дзеркало, що неправильно відбиває боротьбу комсомолу та робітничої молоді в художній літературі.

Ми, безперечно, останнім часом дійшли вже збільшення й поліпшення літературних творів, що правильно висвітлюють життя й роботу комсомолу. Але разом із тим ми на літературному ринку маємо й такі, з якими треба боротися. З такими, що обрішують комсомол, молодь, неправильно виховують її.

От кілька прикладів такої «творчості».

Кундзіч у своєму романі «Де-факто» так пише про комсомол:

«У нас хочуть зробити психологію молоді, а не виховати. Буква, закон, комсомольський карний кодекс, порція керівництва».

Послухайте далі, як Кундзіч пише про наші комсомольські збори:

«Збори уявляли собою великий гурт потомлених, розварених людей. Красивої, витриманої, чіткої людини трудно було знайти на зборах».

«Комсомол, осередок некультурності й звідси всіляких вільностей, рахитничої моралі, розхлябаності».

«У революції був комсомол, а тепер комсомол — це змордована списками і спілковою статистикою череда учасників чергових зборів. Тривоги у нас немає. У нас зараз 50% овець, 45 підхалимів, «практиків» і боягузів, а 5% «вольнодумців», ліберальних комсомольців, скептиків і т. д.».

Чим не художнє оформлення, виконання соціального замовлення опортуністів і ворожих нам верств, що обрішують комсомол?

А от перлини творчості, навіть члена партії.

«Наше життя—то якийсь величезний саж. Страшний і брудний, і ми всі борикаємось у тому сажі, грузнемо в багні, липкому та огидному» (Тенета).

Це він таке пише про побут нашої молоді. Яке нахабство, яке сичання ворога.

А от в романі О. Копиленка «Визволення» читаємо, що наші гуртожитки, де живе молодь, є місце розпусти, пияцтва. Всі дівчата, які приїжджають із сіл, стають повіями, бо пролетарський студент готує ту дівчину до ВИШ'у з умовою, що вона йому платитиме за це своїм тілом. Як бачите, тут просто наклеп на пролетарське студентство. Постає питання—хто видає ці книжки й виховує ними молодь? Час, час взятись серйозно, по-справжньому відображати комсомол, робітничу молодь, її боротьбу за лінію партії через художню літературу, так, як вона є на сьогодні, а не відображати молодь у кривому дзеркалі, згустком усіляких гидот, змальовуючи окремі типи, що безперечно є в комсомолі, але не є типові для всього комсомолу.

Не брудніть робітничу молодь, використовуючи окремі погані факти. Зв'яжіться з кращою робітничою молоддю, міцнішою. Дайте таку продукцію, якої ми од вас вимагаємо, яка допоможе комсомолові виховати молодь у дусі партії, у дусі лєнінізму. От які вимоги ми висуваємо до пролетарського фронту літератури.

Тепер в питанні, з якого було багато записок про справи ЦК. Я з виступом т. Строганова і суттю, і формою, цілком згодний. Я можу сказати тільки одне—чварні бійки «фєвдалів, генерал-губернаторів», ні до чого доброго не доведуть. (З місця: явище перманентне).

Годі, коли партія провадить рішучий наступ цілим фронтом, коли потрібна більша єдність і максимальна консолідація сил для забезпечення успішного наступу партії—люди, що мають принципову лінію, починають битися в особистих справах, що об'єктивно призводить до послаблення цього наступу—послаблюють силу удару на класового ворога.

Ми прийшли до VIII з'їзду армією, що складається з 700.000 чоловіка. Нас закликала партія посісти відповідне місце на фронті соціалістичного наступу. Для того, щоб це зробити, наша армія повинна бути добре озброєна політичними й військовими знаннями, повинна бачити лінію свого руху, добре налагодити роботу окремих частин, зробити так, щоб і валки добре працювали, і в тилу у нас не було ворога. Наше завдання полягає в тім, щоб нашу 700.000 спілку перетворити на армію, що забезпечить наступ цілим фронтом соціалістичного будівництва. *(Бурхливі оплески).*

ПОЕЗІЇ

Г. САЧЕНКО

РЕМОНТ ДОМНИ

Колеса стисли рейок бровки,—
Встає ландшафт Дніпропетровський.
На обрій домни стали вряд,
Горять невом хвосты комет,
І іскри сипляться, мов гряд,
На їх могутній постамент,
Гудок роз'ятрить сонця ранку,
Вони хриплять—жадкі потвори,
Знесуть заслони, мов фіранки,—
В сталевім плаві гаснуть зорі.
Сталевий плав шаленим штормом
Гремить розгнівано по формах,
Сичить, звивається клубками
У корчах схлипує мартен,—
Так золотими б'є кликами
У стінки ночі красень день...
І ось вам, ось ударний цех
Спокійно дивиться в лице.
Та хтось гукнув, шарпнувши нерви,
Що домна їх от-от загине,
Що вже розсипався простінок,
Коли б їм німець-інженер!
І він прийшов, зіщуливсь оком,
Щоку опукою надув:
— Це треба бути ідіотом
Ремонтувати, на ходу...
Сухих сім слів—сім куль з нагана,
А домна ж—наша, дорога нам!..
І ось підводиться ударник—
Його ніколи не забути,
Йому у серці—теплий куток
Чолом старому сталевару!
І так ударник говорив:
— Зробити цей страшний прорив,
Не дати країні норми сталі
І наш завод зробить відсталим,—

«Не виконали промфінпляна—
Гасили домну для ремонту»,
І наш завод, як чорна пляма,
Лежить один в прориві фронту.
І ми в хвості. Хіба ж це діло?
Відремонтуєм за неділю,
Гасити домни—не дозволим!
В словах старого—згусток волі.
І волі цій цілком підлегла
До цеху йшла рахманна цегла.
І йшли сутуло сталевари
Крізь пар, задуху, присок іскр;
Металю звареного блиск
Ввібрали в димні окуляри.
Передній штіль залізний ніс,
Довбать квадратики пробойн
За ним в брезентовій броні
Слідом ступало інших двоє.
Один з цеглиною—пічник,
Немов з важким набоем,
За ним—пожежник. Піт рясний
Стирав з чола щодаз рукою.
Йшли бригадою на штурм,
Їм не греміли звуки сурм,
Лиш обливали рясно з шлангів
Цю загартовану фалангу.
Ми знаєм зборища картин
Про пекло Дантове чортів,
Турніри лицарів вельможних—
Та з ними їх рівнять не можна!
Там одіж їх лизав огонь,
Там не один зомлівши падав:
З пробойн тисячі горгон
Лилися дивним водоспадом.
А вкрут шугав гарячий вітер,
І мудрий німець:—донер ветер!—
Гукав захоплено й тривожно,—
Так арбайтен—ніяк неможна,
На це придатна тільки Русланд...
І цегла вся в простінок вгрузла.
І довго—довго в світ розлогий
Гудок гукав про перемогу...
— Вам добрі гроші мусять дати,
Я на управі ставлю це...
Його запрошують сідати

І так відповідає цех.
В країні рад де вільний труд,
Де труд—геройство і звитяга,
Де на гарячому вітру
Несем свої червоні стяги,—
Оплати за ремонт не треба,
Бо ми працюємо на себе...
... І знову звала й звала домна
Бригаду працювать невтомно.
Бригада впевнена сама:
Ще довго домна плавить буде
І певність свіжі сили будить,
Окрилює мільйони мас,
Тому в напрузі кожен м'яз!
І гонить зморености тіні
Величне те, що є в людині,
Що зветь його
Ентузіязм.

ЛЕОНІД ЗИМНИЙ

ГЕРОІКА

(Вирішальному року п'ятирічки)

Є героїка
різних гатунків і марок,
Є герої
що просто пруться
у рямці багетові.
Є герої, що заради демонічних Тамар
раді були
зависнути на криці багнетовій.

І писалось їм оди,
І витесувались обеліски.
І слова
підносились над їх іменем
рвучко.
І на портрети «героїв»
дитинчаті іще з колиски,
батьки побожно вказували пучкою.
І є герої,
скроплені кривавим потом,
розстріляні,
на командних висот голготах.
І є герої.
кулеметом покладені покотом,
під Верденом
і в Пінських болотах.

І немає од.
І не шукайте над могилами граніту,
І не йшов на стрічки.
рулонами шовк із Ліону...
Ми. тепер,
вчимо славу, греміти,
не іменам одиниць.
а разом
мільйонами.
Та є герої,
що імена їх,

кожному запам'ятати варто.
Імена,
кров'ю записані під червоними датами
Бо зуміли ті люди
на фронтах і на варті
прожити,
революції, героїчними салдатами.

II.

Копійка ціна
всенькому героєвому героїзму
і його звитяжеству в потенції,
коли все йому видно
крізь рожеві призми,
його чинів,
його орденів
і його песній.
І не варті пошани,
лавровий вінок
і щербата шабля в героєвій жмені.
коли ходить герой той,
собі,
як панок,
не виймаючи рук із кишень.

III.

Є героїка,
різних гатунків і марок.
І нема для героїв стандартного строю.
Не зуміли б сказати,
ні Шекспір, ні Ремарк,
навіть слова
одного,
моєму герою.
Не обляже його стану ловко,
модна трійка закордонного строю.
Тільки звичайна синя спецовка
потрібна на плечі герою.

IV.

День крізь день,
 Ті ж самі варстати.
 День крізь день,
 на варстатах одні деталі.
 День крізь день,
 у завтрашнє, не вrostати.
 а врізуватись,
 як різець у сталь.
 І нічого собливого
 і ніякої екзальтації,
 хоч кількість—якість піднесено високо.
 Нікому
 не тягнуть орденів на таці
 і нічий
 не задирається писок.
 І день крізь день...
 А варстат не пускає металю в брак.
 Не псується,
 стаючи на мертвій якоря.
 І вже заходять погломати до бараку
 з інших бригада токаря.
 І вже не одного «заїло».
 Не двох «забрало»,
 з тих, хто:
 «на токарному зуби проїв»:
 І вже виходять бригади.
 спускаючи забрала,
 на арену варстатних боїв.
 Уражену гордість
 прикриває щит якості,
 варстат окульбачується,
 як бойового «араба».
 Беруться в роботу
 старі й молоді кості
 і...
 якість
 підноситься не «на арапа».
 І день крізь день...
 І ніякі-сінь-кої екзальтації.
 Кожен,
 так прозаїчно і звичайно упрів.
 І ніхто нікому
 не несе лаврів на таці.
 і не обтесує запобігливо мармурів.

V.

Є героїка
 різних гатунків і марок.
 (Слава й пошана,
 підносяться як аеростати).
 І є герої,
 що ладні зламати собі карк.
 щоб ішов без простоїв варстат.
 Він, день крізь день,—
 піднімає гвіздок:
 — В перетол.
 І день крізь день,
 норма у нього єсть.
 Бо кожний відсоток
 йому Перекоп,
 що за ним, перемога і честь.
 І це не зовсім легко,
 кидатид о майбутнього трап.
 востаючи м'язами у підойму.
 коли в штабах Європи
 конкретні розмови
 про інтервенцію і обойму.
 І це не зовсім легко,
 варстати кульбачити,
 атакуючи прогульника і рвача,
 коли навколо:
 — Чуєте?
 — Бачите?
 — Не зносити їм, ні голови, ні плеча.
 І це не зовсім легко,
 бути щодня героєм,
 багато легше
 умерти героїчно
 раз,
 ніж стояти щодня в напруженні,
 атакуючим строєм,
 чекаючи на бойовий наказ.
 Легко..
 важко..
 Що за слова?
 Що за мова така не сучасна?
 Кому це потрібно:
 оди і слава,
 нині і повсякчасло?

Легко...
важко...
І пертись же ще, як до неба...
Коли б хоч не агрогарба, а літак...
Що за слова?
Партія сказала:
«Треба».
І кляса ствердила:
— Так.

VI.

Є героїка.
різних гатунків і марок.
Кожну вартість нами переоцінено.
Той не герой нам,
хто за ради Тамар
на вістря шпади,
падав запінений.
Той не герой нам,
Хто під гуркіт літавр.
груди пнув
і ставив красиво ногу,
хто побожно

і марив.
про свої.
про нові перемоги.

VII.

Історія знала
про героївку перехрещених шпад.
Про героїзм від розвідок
і кавалерійського «шоку».
Ну, а, що вона знала
про героїзм ударних бригад.
про героїку
і дані понад норму опоки?

VIII.

...Котіться на бік
ви...
«героїки»,
Коли кляса
вітає героїв своїх.
що створили новітню героїку.

В. РИЖКОВ

НА ШТУРМ

Ледарство
Хай м'язи твої
Не гризе,
А дай їм гартовку
В роботі крицеву,
Вдарним штурмом
Ліквідує
Прорив у КПРЗ.
Виріб браку
Давай нулевий.
Дні останні в'яжи
Соцзмаганням
Розпеченим,
Куй програму
Кварталу вдарного;
Хай утома зникає,

Неначе дим.
А п'яниць, рвачів, ледарів
Плавить
Хай слово карне.
Вдарнику, чуєш?
Ми винні борг
П'ятирічки
Третьому року,
І ти.
Бойовим керівництвом
Більшовицьким
Темпом широким.
В роботі,
Кремезною волею
Напругою залізною,
Доповнюй,

Свій
 Перевищуй,
 Промфінплан.
 Мобілізуйтесь всі,
 І вдарництвом
 Палайте!

Тягніть до себе на допомогу
 Сонце
 За вогнясту гриву.
 Товариші!
 Усі—
 На штурм прориву!

А. КОПШТЕЙН

ПЕРЕМОЖЕМО.

Роздмухай дужче горно
 Варстате. Збільшуй темп.
ЗАВОД ВЖЕ НЕ НА ЧОРНИЙ.

Товариші. Ростем.
 Лети-но, пісне, далі ця,
 І збуджуй наш прорив,
 Щоб радісно гойдалися
 Над нами прапори.
 Стривожені околиці
 Дрижали від гудків
 Бадьорі комсомольці
 Стоять біля станків.
 Стоять машини... слабне
 хід...

Дайош робітників!
 Засмажені ударники
 Стають біля станків.
 Робили, стиснув зуби,

Потомлені, в поту
 Нехай дрижать розгублені —
 Ударники ростуть.
 Ми крикнемо:
 Прогульнику
 — «Гей, вороже.
 Загинь».

Нехай із всіх завулків
 Сичали вороги.
 Їх за ворота виставлять.
 Робочим кулаком.
 Хіба з опортуністами
 Ідемо заразом?
 Бо наша сила—кров—ця
 Розтопить навіть льод
 Ми зробимо, Петровці,
 Ударним.

Весь завод.
 (З «Атаки на прорив»).

Р. БАЛЯСНА

ДІВЧИНА ЧОБОТАР

Хоч молода, та робочі руки,
Як і у сивого тата.
Тому твоє серце любить стукіт
Рідних шумливих варстатів.
Ранком,
як тільки гудки загудуть,
І хмари до диму туляться.
Ти ноги впрягаєш
у київські вулиці,
До фабрики силу несеш молоду.
І що ж,
Коли мати сьогодні казала,
Й колола розмовами так:
«Яка ото влада
тепер настала,

Що дівчина—чоботар.»
Хороше бути у радіснім гарті
І слухати молота танці.
— Люба ти нене,
я зажди на варті
І силу віддам лише праці.
Кожен нерв
ніби та струна.
Не порожня ж твоя голова.
І твої слова
Не про сон, печаль
Подруго моя,
Чоботар-дівча.

З єврейської переклав Д. Чепурний.

М. ГРУДНИЦЬКА

ЧЕРВОНОФЛОТЕЦЬ

Повернувся я із фльоти,
Не поганий був матрос.
А моя старенька мати:
— Сину, ми вступили в СОЗ.
Повернувся я із фльоти,
Тільки в хату на поріг,
А сестричка—я учуся,
Комнезам мені поміг.
Брат втирав полою носа,
Як ішов я із села.
А тепер поглянь, барбосе,
Він—у СОЗ'ї голова!
І готую кадри.—каже.
(Як і сам ще кадрия).
Так село в місто
Не одна моя сем'я.
— А я хочу до заводу—
Прощентав малий Тарас.
— Знаєш, Петре, комсомольців
Забирали на Донбас.
Дуже я хотів поїхати,
Так Микола не пустив,
Вірне слово, допоміг би
Ліквідувати прорив.
Я поліз би зразу в шахту,
В руки зарубну машину...

Ну, чого вони сміються?
Бо візьму вас, та й покину.
Як візьму я в СОЗ'ї коні,
Як поїду на Донбас,
Будеш плакати, мамо, будеш,
Не вернуся я до вас.
— Ну, а де ж це батько наш?
Як сприйняв бензинні коні?
— А старий у делегатах,
Конференція в районі.
Шторми, шторми наче в морі,
Шторми, шторми по країні,
Ще ніхто не будував так,
Як от ми будувем нині.
Затягну червонофлотську
І на трактор сяду я,
У обличчя вітру лоскіт
І милується рілля.
Затягну червонофлотську
Я ударник, як у фльоті,
Неписьменність ліквідную,
Тані, Колі, Дусі, Моті.
Ось і ніч не забарилась
(Неба зоряний платок).
Ой піду у клуб на збори—
Розкажуть про флот, про флот!